

De minister van Justitie
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

132638.37

Den Haag, 15 december 2005

Zeer geachte heer Donner,

Zoals aangekondigd in de instemmingsbrief voor de JBZ-Raad van 1-2 december 2005, wenst de bijzondere commissie voor de JBZ-Raad een aantal vragen cq. opmerkingen aan u voor te leggen met betrekking tot:

1. *Mededeling inzake bestrijding van mensenhandel - een geïntegreerde benadering en voorstellen voor een actieplan*, geagendeerd onder nummer B10 van de JBZ-Raad van 1-2 december 2005;
2. *Kaderbesluit betreffende de vereenvoudiging van de uitwisseling van informatie en inlichtingen tussen de wetshandhavingsautoriteiten van de lidstaten van de EU, met name ten aanzien van zware misdrijven, zoals terroristische daden (initiatief Zweden)*, o.m. geagendeerd onder nummers B11 en GC1 van de JBZ-raad van 1-2 december 2005;
3. *Richtlijn inzake bewaring van gegevens die zijn verwerkt in verband met het aanbieden van openbare elektronische-communicatiediensten en tot wijziging van Richtlijn 2002/58/EG*, geagendeerd onder nummer B12 van de JBZ-Raad van 1-2 december 2005;
4. *Kaderbesluit ter bestrijding van georganiseerde criminaliteit*, geagendeerd onder nummer B15 van de JBZ-Raad van 1-2 december 2005.

Ad 1.

Eén van de in de onderhavige mededeling voorgestelde onderdelen van het actieplan is het verzamelen van meer gegevens om na te gaan hoe omvangrijk het probleem van de mensenhandel in werkelijkheid is. De Europese Commissie heeft voorgesteld het nog op te richten Grondrechtenbureau een aanzienlijke rol hierbij te geven. In de eerste plaats zou het Bureau informatie uit de lidstaten moeten verzamelen en analyseren. Daarnaast wordt bovendien van het Bureau verwacht dat het met voorstellen komt om de vergelijkbaarheid en betrouwbaarheid van de gegevens te verbeteren. In het ontwerpactieplan is eveneens een dergelijke bepaling opgenomen, al is deze op een meer voorwaardelijke manier geformuleerd.

Zoals u ongetwijfeld bekend is, heeft de Eerste Kamer al meerdere malen aangegeven niet in te kunnen stemmen met de oprichting van het Grondrechtenbureau. Het verbaast de JBZ-commissie dan ook, dat de Europese Commissie er kennelijk vanuit gaat dat de oprichting van het agentschap een feit is, en dat nu al kan worden begonnen om extra taken aan het pakket van het Bureau toe te voegen. De afbakening van de geografische reikwijdte van het agentschap tot enkel de Europese Unie, die door verschillende senatoren is bepleit, lijkt hiermee in het gedrang te komen. Immers, het is moeilijk voorstelbaar dat alleen informatie zal worden verzameld over mensenhandel binnen de Unie. Bijna altijd zal de mensenhandel moeten worden gezien in relatie met derde landen, waarmee dan tevens de reikwijdte van het Grondrechtenbureau wordt uitgebreid.

1. Acht u het wenselijk dat het takenpakket van een nog op te richten agentschap al bij voorbaat wordt uitgebreid door middel van een dergelijk actieplan, mede gelet op de bekende bezwaren tegen de oprichting van genoemd agentschap? Kunt u uw standpunt met argumenten onderbouwen?
2. Kunt u de Eerste Kamer toezeggen bij uw collega's ervoor te zullen pleiten om geen referenties aan (de mogelijke inhoud van het takenpakket van) het Grondrechtenbureau op te nemen in actieplannen, (ontwerp)wetgeving en wat dies meer zij? Zo nee, waarom niet?

Ad 2.

De JBZ-commissie zou het op prijs stellen beter inzicht te krijgen in de praktische uitvoerbaarheid van onderhavig kaderbesluit. Daarnaast leeft de vraag of het daadwerkelijk zo is dat de bestaande mogelijkheden onvoldoende zijn?

Ad 3.

De Eerste Kamer volgt het dossier dataretentie al geruime tijd met grote belangstelling. Zij geeft er de voorkeur aan dat gewerkt zal worden op basis van een richtlijn. De JBZ-commissie steunt de lijn die door het Europees Parlement in de LIBE-commissie op dit dossier is ingezet. De commissie is het met het Parlement eens, dat moet worden gestreefd naar een zo kort mogelijke bewaartermijn.

1. In de aanvullende geannoteerde agenda voor de Raad heeft u aangegeven overwegend positief te staan ten opzichte van de inbreng van het Europees Parlement. Kunt u de Eerste Kamer toezeggen er alles aan te zullen doen om, tijdens de onderhandelingen, uw collega's ervan te overtuigen toenadering tot de lijn van het EP te zoeken? Er lijkt nu vooral sprake van zeer zware pressie richting Europees Parlement om toenadering tot de lijn van de Raad te zoeken.
2. Bent u zich er van bewust dat, indien de Raad besluit in plaats van de richtlijn het kaderbesluit dataretentie aan te nemen, de Eerste Kamer instemmingsrecht heeft? De Eerste Kamer zal in dat geval vergelijkbare wensen als het Europees Parlement kenbaar maken vooraleer zij tot instemming overgaat.

3. Zoals ook al in het mondelinge overleg van 28 juni 2005 is aangegeven zal na het aannemen van de richtlijn vervolgens de toegang tot de bewaarde gegevens bij kaderbesluit geregeld moeten worden. In deze procedure beschikt de Eerste Kamer over instemmingsrecht. Mochten de zorgen van de commissie, met name met betrekking tot de lengte van de bewaartermijnen niet afdoende zijn weggenomen, dan zal de commissie bezien in hoeverre daar bij de behandeling van het ontwerp-kaderbesluit over de toegang tot de bewaarde gegevens nog enige nuancering in valt aan te brengen.

Ad 4.

Onderhavig voorstel voorziet in een definitie voor het lidmaatschap van een criminele organisatie. Enkele lidstaten achten een dergelijke bepaling echter in strijd met hun constitutioneel vastgelegde vrijheid van vereniging, van pers en van meningsuiting. In een compromisvoorstel wordt nu ‘samenspanning’ als alternatief aangereikt. U heeft in de aanvullende geannoteerde agenda voor de Raad al aangegeven dat dit mogelijk leidt tot onduidelijkheid, hetgeen tevens afbreuk zou doen aan de beoogde harmonisatie. De JBZ-commissie zet eveneens vraagtekens bij dit alternatief.

1. In 2004 is in het kader van de Wet Terroristische Misdrijven na lange onderhandelingen overeenstemming bereikt over de invulling van het begrip ‘samenspanning’ en de strafbaarstelling hiervan. Is het mogelijk dat, indien ‘samenspanning’ inderdaad als alternatief voor ‘lidmaatschap van een criminele organisatie’ wordt opgenomen in onderhavig kaderbesluit, de zorgvuldig overeengekomen formulering van ‘samenspanning’ in de Wet Terroristische Misdrijven aangepast zal moeten worden? Zo ja, wat zijn dan de gevolgen voor het Nederlandse straf(proces)recht?
2. Acht u het aanvaardbaar, dan wel wenselijk, dat een recentelijk bereikt compromis ten aanzien van de formulering van ‘samenspanning’, door middel van onderhavig kaderbesluit teniet kan worden gedaan?

De commissie ziet met belangstelling uw antwoorden tegemoet.

De voorzitter van de bijzondere commissie voor de JBZ-Raad,

Prof. mr. J.W.M. Engels